

Den 27 april är det Internationella ledarhundsdagen. Marie Granat och Ragnar Olsson berättar om sina fyrbenta vänner.

Ledarhundsföraren Ragnar:

”Jag känner mig friare med Elvis”

Elvis är Ragnar Olssons tredje ledarhund. Att ha en hund som ständig följeslagare innebär frihet och trygghet.

– Jag kan gå ut mitt i natten om jag så vill, skojar Ragnar som har dövblindhet och bor i Gällivare.

Elvis är vilken vovve som helst när DT kommer på besök. Han går fram, hälsar och nosar på undertecknad. Ragnar Olsson förklarar att hemma är Elvis en vanlig sällskapshund. Men när han väl har selen på sig utför han sina uppgifter plikttroget. Han har ”arbetat” hos Ragnar i fem år.

– Elvis betyder mycket för mig. Jag känner mig friare med honom och kan vara ute hur mycket och när jag vill, säger Ragnar som är nästan blind.

En ledarhunds uppgift är att leda förbi hinder, hålla kant på trafikerad väg, markera stolpe vid övergångsställe, visa på trappor och svara på ledarhundförarens olika kommandon med mera. Föraren ansvarar själv för att hitta rätt på gator och torg.

– Jag använder gps med talsyntes (en artificiell röst som talar om vägen), berättar Ragnar som har cochleaimplantat.

Fem-sex sträckor är inövade – alla i närheten av hemmet. Det innebär att Elvis känner till dem och kan leda Ragnar rätt. Ytterst är det dock Ragnars ansvar att ha koll på rutterna.

Ragnar har Elvis mest när han är ute och motionerar eller hälsar på någon. Till exempel åker han gärna skidor på vintern.

När han handlar mat och uträttar ärenden så har han en personlig assistent med sig.

Alla de tre ledarhundar som Ragnar haft är labradorer. Han säger att det inte går att jämföra dem. Precis som människor har de olika personligheter.

Hur ska en bra ledarhund vara?

– Den ska vara lugn, stabil, samarbetsvillig, ha bra minne och tycka om att jobba. Sedan måste den också kunna strunta i andra hundar som skäller och istället bara passera förbi.

På självaste Internationella ledarhundsdagen flyttar Ragnar till Umeå. Han ser fram emot att bo i en stad där det finns fler döva, hörselskadade och dövblinda än i Gällivare och att engagera sig i föreningslivet.

En ledarhundsinstruktör från Synskadades Riksförbund (SRF) i Stockholm kommer till Umeå i maj och tränar Ragnar och Elvis på att upprepade gånger gå de viktigaste sträckorna.

– Elvis är nu i sina bästa år. Så det lär bli lätt för honom att lära sig nya miljöer, säger Ragnar.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

DT Play på Internationella ledarhundsdagen: Se när Ragnar Olsson åker skidor med Elvis.

Marie om sin ledarhund:

”Asta är som en kompis för mig”

Marie Granat har valt att ha en pudel som ledarhund. Anledningen är att den är allergivänlig.

– Jag har med mig Asta överallt. Det fungerar jättebra, säger hon som bor i Stockholm.

När DT besöker Marie Granats arbetsplats ligger Asta i hundbädden och sover under hennes skrivbord.

– Det är jätteviktigt att en ledarhund får vila så att den sedan orkar ”jobba”, säger Marie som är lycklig över att ha Asta som ledarhund.

Hon hade varit utan ledarhund i sju år. Tidigare hade hon en labrador. När den gick bort bestämde hon sig för att ta paus och inte skaffa sig en ny ledarhund.

– Det var dels för att mina gamla kollegor hade allergikänning, dels för att min man är astmatiker och reagerade.

Själv märkte hon att hon med åren nös allt mer när hon var i närheten av en labrador. Så hon bestämde sig för att meddela SRF:s ledarhundsverksamhet att hon önskade sig en pudel. Att hitta en passande pudel tog tid. Labrador och schäfer är nämligen betydligt vanligare som ledarhund. Storpudlar som också är godkända ledarhundar är en raritet. Men ett privat företag som avlar och dresserar så kallade samhällsnyttiga hundar – det vill säga ledar- och polishundar – hittade till slut Asta som då var nästan tre år gammal. Hon var en omplacering som dressören såg möjligheter i. Företaget som har avtal med SRF tränade Asta.

Sedan fick Marie henne. Det var för två år sedan.

Asta har ett persontecken, nämligen ”Snobbig”.

– Labradorer är i allmänhet mer lekfulla, hälsar gärna på alla och kan äta ”allt”. Men Asta är mer reserverad och väljer vilka hon vill hälsa på. Hon är också kräsen när det gäller mat, säger Marie leende.

Hennes synfält krymper så fort hon går ut. Då behöver hon en ledarhund. Men när hon är inomhus – på kontoret och i hemmet – är synfältet vidare eftersom hon känner till miljöerna.

Hon använder Asta överallt, som när hon åker pendeltåg och tunnelbana till och från jobbet, tränar på gym och handlar i klädaffärer.

– Imponerande nog kan Asta hitta lediga sittplatser på tåget och vet hur man ska ställa sig i en kö, säger Marie.

Som bosatt i Stockholm gäller det att hitta hundvänliga ställen som caféer och restauranger. Det är inte kul att behöva fråga om ledarhunden är välkommen, enligt henne.

– Jag använder en app som heter Hundvänliga Stockholm och som talar om vilka platser som tillåter hundar.

Vad betyder Asta för dig?

– Asta är som en kompis för mig och ger mig trygghet när jag går ut. Hon hjälper mig att undvika att krocka med andra människor och stolpar och markerar dörrar och trappor med mera. Men hon kan aldrig ersätta en personlig assistent.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

